

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Број: Гж 3089/15
Дана: 25.01.2016. године
Нови Сад

У ИМЕ НАРОДА

Апелациони суд у Новом Саду, у већу судија Татјане Миљуш, председника већа, Здравка Василића и Снежане Глушчевић Симовљевић, чланова већа, у правној ствари **тужиоца АА, ...**, кога заступа пуномоћник Лазар Брборић дип.правник радних тужиоца, против туженог **ББ**, кога заступа Градско јавно правобранилаштво, ради утврђења права својине, вредност предмета спора 1.200.000,00 динара, одлучујући о жалби тужиоца на пресуду Основног суда у Новом Саду, број П. 5815/13 од 09.06.2015. године, у седници већа одржаној дана 25.01.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалбу **УСВАЈА**, пресуду Основног суда у Новом Саду, број П. 5815/13 од 09.06.2015. године у побијаном делу одлуке о главном захтеву и трошковима парнице **ПРЕИНАЧАВА** тако што усваја тужбени захтев и утврђује право својине тужиоца у 1/1 дела на непокретности означеној у А-листу, Листа непокретности бр. ... КО ..., кат.парцела број ..., површине 842 м2 (под зградом) и површине 109 м2 (уз зграду) и права својине у 1/1 дела непокретности означеној у Б-листу, Листа непокретности и то: зграда друштвених организација и удружења грађана бр. 1, површине у габариту 842 м2, изграђене на кат.парцели бр. ..., што у природи представља четвороспратну зграду саграђену у ..., ... бр. ..., те је тужени дужан трпети да се по правоснажности пресуде тужилац укњижи као власник непокретности у Катастру непокретности у целисти, без било каквог одобрења и сагласности туженог и одређује да свака странка сноси своје трошкове парнице.

ОДБИЈА се захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом одбијени су приговори апсолутне ненадлежности суда и приговор пресуђене ствари, као и тужбени захтев којим је тражено да се утврди право својине тужиоца у 1/1 дела на непокретности означеној у А-листу, Листа непокретности бр. ... КО ..., кат.парцела број ..., површине 842 м2 (под зградом) и површине 109 м2 (уз зграду) и права својине у 1/1 дела непокретности означеној у Б-листу Листа непокретности и то: зграда друштвених организација и удружења грађана бр. 1, површине у габариту 842 м2, изграђене на кат.парцели бр. ..., што у природи представља четвороспратну

зграду саграђену у ..., ... бр. ..., што је тужени дужан признати и трпети да се по правоснажности пресуде тужилац укњижи као власник непокретности у Катастру непокретности у целости, без било каквог одобрења и сагласности туженог. Тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 132.750,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате у року од 15 дана.

Против пресуде у делу одлуке о главном захтеву и трошковима парнице благовремену жалбу је изјавио тужилац из свих законских разлога.

Тужени је поднео благовремени одговор на жалбу тужиоца.

Жалба је основана.

Након што је испитао пресуду у побијаном делу у границама жалбених разлога, као и по службеној дужности у смислу одредбе члана 386 став 3 ЗПП-а, овај суд налази да је пресуда донета без битних повреда поступка на које суд пази по службеној дужности, као и без битне повреде поступка из одредбе члана 386 став 2 тачка 12 ЗПП-а, јер пресуда нема недостатака и противречности, може се испитати, с обзиром да садржи јасне разлоге о битним чињеницама. Међутим основано тужилац жалбом указује да је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права на правилно и потпуно утврђено чињенично стање.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда предметна непокретност (пословна зграда број ... у ..., ... са грађевинским земљиштем) је све до 30.9.1946... године била у својини Радничке коморе у Тада су, на основу Уредбе о укидању радничких комора, Средишње управе за посредовање рада и Јавних берза рада (која је ступила на снагу 01.05.1946. године) укинута радничке коморе и на основу одредбе члана 3 наведене Уредбе, сва покретна и непокретна имовина као и сва потраживања и обавезе Радничке коморе за Војводину (самим тим и предметна непокретност) прешла на Јединствени синдикат Југославије (у конкретном случају његов Покрајински одбор за Војводину у Новом Саду). Радничка комора Војводине у ... је, уговором о купопродаји од ... године, предметно земљиште купила од ББ и по исплати куповне цене на истом саградила предметну пословну зграду и потом се укњижила као власник непокретности (зграде и земљишта) у земљишној књизи у целости. Решењем Секретаријата за финансије Народног одбора Општине ..., број 05-5300/1959 од 06.10.1959. године је утврђено да су са даном 26.12.1958. године (даном ступања на снагу Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта) национализована и постала друштвена својина сва изграђена и неизграђена земљишта на територији Општине ... (између осталог и кат.парцела изграђеног грађевинског земљишта број ... КО ... 2, на којој је спорна зграда саграђена).

Предметне непокретности (означене у А-листу Листа непокретности бр. ... КО ... 2, кат.парцела број ... површине 842 м², земљиште под зградом-објектом и површине 109 м², земљиште уз зграду-објекат и непокретност означена у Б-лист Листа непокретности бр. ... КО ... 2 и то: зграда друштвених организација и удружења грађана бр. 1, површине у габариту 842 м², изграђена

на кат.парцели бр. ..., што у природи представља четвороспратну зграду саграђена на кат.парцели бр. ... КО ... 2, у , ул. ... бр. ...) су у Катастру непокретности у целости уписане као јавна својина туженог ... (на основу решења Службе за катастар непокретности Нови Сад 2, број 952-02-15313/2012 од 03.12.2012. године).

На дан излагања на јавни увид података о непокретностима и правима о њима (ради устројавања катастра непокретности за КО ...) као носилац права коришћења на наведеној непокретности у друштвеној својини (згради друштвених организација и удружења грађана, број ... у ..., ... и изграђеном грађевинском земљишту под кат.парцелом број ... КО ...) био је уписан тужилац. Комисија за излагање на јавни увид података о непокретностима и правима на њима за КО ... је по спроведеном поступку, дана 16.02.2006. године, утврдила да је предметно изграђено грађевинско земљиште државна својина Републике Србије са правом коришћења тужиоца, као и да је предметна зграда друштвена својина са правом коришћења тужиоца. Тужилац је покренуо поступак за повраћај предметне непокретности код Агенције за реституцију, али је његов захтев одбијен, након чега је тужилац покренуо управни спор.

На основу напред наведених правилно и потпуно утврђених чињеница, првостепени суд изводи погрешан закључак да тужилац није доказао основаност тужбеног захтева.

Предметно земљиште је купила Радничка комора за Војводину у ... 1929. године и на њему изградила предметну зграду, те је као власник земљишта и зграде била уписана у земљишну књигу. На основу члана 3 Уредбе о укидању радничких комора, средишње управе за посредовање рада и јавних берза рада, сва покретна имовина, сва потраживања и обавезе установа из члана 1 наведене Уредбе прелазе са даном њиховог укидања на Јединствени синдикат радника и намештеника Југославије. У складу са чланом 3 Уредбе за предметну непокретност је, у земљишнокњижном улошку број ... КО ..., забележена промена назива власника са: „Радничка комора за Војводину у ...“, на: „Јединствени синдикат Југославије-Покрајински одбор Војводине у ...“. Од стране Комисије за излагање на јавни увид података о непокретностима и права на њима (у току 2006. године) утврђено је да је предметно земљиште у државној својини са правом коришћења тужиоца, а да је зграда била у друштвеној својини са правом коришћења тужиоца. У утврђеним околностима када је на основу члана 3 наведене Уредбе извршен упис забележбе промене имена-назива власника непокретности, те када су у поступку излагања на јавни увид података о непокретностима и правима на њима (ради успостављања Катастра непокретности за КО ...), утврђена наведена права тужиоца (право коришћења на земљишту у државној својини и право коришћења на предметној згради у друштвеној својини) погрешно је закључивање суда да тужилац није доказао да је ранији сопственик непокретности. Са напред наведеног разлога за правилност пресуђења су без значаја све претходне статусне промене (односно промене облика организовања) унутар организације синдиката, јер је тужилац у време успостављања Катастра непокретности за КО ... уписани ималац права коришћења на предметним непокретностима (земљишту и згради). У утврђеним околностима је (на супрот погрешном становишту суда и туженог) на туженом

био терет доказивања супротног, односно терет доказивања чињеница које су спречиле настанак или остваривање права тужиоца или чињеница услед којих је право тужиоца престало да постоји.

За правилно разрешење спорног односа странака од значаја је и сагледавање правног статуса тужиоца у историјским околностима. Несумњиво је Јединствени синдикат Југославије (односно Јединствени синдикат радника и намештеника Југославије) основан 1945. године правни следбеник Радничке коморе Југославије, док је (по територијалном принципу) Покрајински одбор Јединственог синдиката Југославије за Војводину правни следбеник Радничке коморе за Војводину. Уосталом та чињеница је несумњиво потврђена уписом (забележбе) промене назива-имена титулара права својине на предметној непокретности у зкњ.улошку број ... КО Надаље организовањем синдиката као јединствене и најшире друштвено политичке организације радника и радничке класе (унутар самоуправног социјалистичког система) је и сва њихова имовина (позивом на одредбу члана 60 Устава СФРЈ и члана 240 Закона о удруженом раду) била у друштвеној својини. Правне основе садашњег статуса синдиката поставља важећи Устав Републике Србије који одредбом члана 44 став 1 јемчи слободу синдикалног организовања без одобрења, уз упис у регистар код надлежног органа, док је одредбом члана 6 Закона о раду, регулисано да се синдикатом сматра самостална, демократска и независна организација запослених у коју се они добровољно удружују ради заступања, представљања, унапређења и заштите својих професионалних, радних, економских, социјалних, културних и других појединачних и колективних интереса. За спорни правни однос странака од значаја су и одредбе Закона о удружењима („Службени гласник РС“ број 51/2009 и 99/2011) јер се његове одредбе (позивом на одредбу члана 2 став 2 Закона) сходно примењују и на синдикате у питањима која нису уређена посебним законом (до ступања на снагу Закона о удружењима примењивале су се одредбе Закона о друштвеним организацијама и удружењима грађана и одредбе Закона о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију СФРЈ).

У складу са напред наведеним спорни однос странака у погледу својинских права на предметној непокретности има се разрешити применом одредби члана 80 до 82 наведеног Закона о удружењима (надаље у пресуди: Закон). Према одредби члана 80 Закона непокретности у друштвеној својини на којима су друштвене организације до дана ступања на снагу овог Закона имале право коришћења, даном ступања Закона на снагу постају средства у државној својини на којима право коришћења имају јединице локалне самоуправе, на чијој се територији налазе. Сагласно одредби члана 81 Закона, те непокретности (уколико се по тужби друштвених организација утврде њихова својинска права пред надлежним судом) прелазе у својину односно сусвојину тих друштвених организација, сразмерно уделу којим су друштвене организације учествовале у финансирању ових непокретности сопственим средствима оствареним од добровољних чланарина, поклона, донација и легата и на други законом дозвољени начин. У конкретном случају је, позивом на одредбу члана 80 Закона, предметна зграда даном ступања Закона на снагу постала државна својина, са правом коришћења туженог. Међутим како је тужилац (ранија друштвенополитичка организација а потом друштвена организација) као

титулар права коришћења на земљишту и згради доказао (у овој парници односно у поступку пред надлежним судом у складу са одредбом става 3 члана 81 Закона) да је предметну непокретност стекао из сопствених средстава на напред наведени начин, те да је иста након тога прешла у друштвену својину, а потом у државну, те коначно јавну својину туженог, стекли су се услови за усвајање тужбеног захтева, позивом на цитирану Законску одредбу. Како је тужиоцу као ранијем власнику (сопственику) земљишта предметно земљиште (као градско грађевинско изграђено земљиште) национализовано применом одредби Закона о национализацији најамних зграда и грађевинском земљишта, те ценећи одредбе Закона о планирању и изградњи важеће у време пресуђења (посебно одредбу 106 Закона о успостављању јединства непокретности али и одредбу члана 102 став 9 Закона) те околност да се не ради о ситуацији коју регулише Закон о претварању права коришћења у право својине на грађевинско земљишту уз накнаду, као и степен изграђености кат.парцеле (842 м2) и незнатну површину земљишта уз зграду (109 м2) стекли су се услови да се тужиоцу као власнику зграде и кориснику земљишта (кат.парцеле на којој је зграда подигнута, укупне површине 951 м2) уместо права коришћења утврди право својине на земљишту. Са свих напред наведених разлога у конкретном случају околност да је тужени (са основом у члану 100 Закона о планирању и изградњи, те члану 76 у вези члана 72 Закона о јавној својини) издејствовао упис права јавне својине туженог на земљишту и згради, није од утицаја на пресуђење.

Решењем Народног одбора Општине ..., број 05-53000/1959 од 06.10.1950. године је утврђено да је предметно земљиште, као изграђено градско грађевинско земљиште, даном ступања на снагу Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта (26.12.1958. године) постало друштвена својина, а како правилно утврђује и првостепени суд. Међутим предметна зграда није била најамна зграда, већ пословна зграда која је служила дозвољеној делатности тужиоца. Како у току поступка није утврђена нити једна чињеница која указује на супротно, погрешно је позивање првостепеног суда на предметно решење и закључивање да је на основу тог решења на предметној непокретности као целини (дакле и на пословној згради) престало право својине тужиоца национализацијом. Управо то је околност што се на тужиоца не могу применити одредбе члана 82 Закона јер му право својине на згради није престало национализацијом (о чему би несумњиво постојао административни акт-решење али и одговарајући упис на основу тога акта у земљишној књизи) те не може своја права по том основу остварити по закону којим се уређује денационализација. Између осталог то је један од разлога што тужиоцу у поступку пред Агенцијом за реституцију, са основом у члану 1 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, није могло бити утврђено право на враћање одузете имовине или обештећење.

Како је правни пут за признавање права тужиоцу поступак пред надлежним судом, неосновано је позивање туженог на искључиву надлежност управног органа и пресуђену ствар, јер је за одлуку о признању права тужиоцу применом одредбе члана 81 Закона без значаја правоснажно окончани управни поступак за упис права својине туженог по напред наведеним основима, као што је без основа и оспоравање правног идентитета односно следбеништва тужиоца и Радничке коморе за Војводину.

С обзиром да је првостепена пресуда у побијаном делу, са напред наведених разлога, донета погрешном применом материјалног права на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, жалба тужиоца је усвојена и пресуда преиначена усвајањем тужбеног захтева.

Како тужилац није ставио захтев за накнаду трошкова парнице, имајући у виду коначан успех у спору, суд је у погледу трошкова парнице, позивом на одредбу члана 153 став 2 у вези са одредбом члана 165 став 2 ЗПП-а, одлучио као у изреци.

Остали жалбени наводи нису од значаја те нису посебно цењени, позивом на одредбу члана 396 став 1 ЗПП-а.

Имајући у виду да је жалба тужиоца усвојена у целости, суд је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка одбио, применом одредбе члана 153 став 1 ЗПП-а.

На основу напред изнетог применом одредби члана 394 став 1 тачка 4 ЗПП-а, одлучено је као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-судија

Татјана Миљуш, с.р.

Зто:

Напомена:

Рев 806/2016 од 27.04.2017. године, одбија се као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3089/15 од 25.01.2016. године.